

Dosarul nr. 2ra-510/23
2-22022414-01-2ra-25012023

Instanța de fond: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni – V. Alexeeva
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu

ÎNCHEIERE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Botnari Tatiana împotriva lui Botnari Ion, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni cu privire la decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Botnari Tatiana și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

a c o n s t a t a t:

La 03 iunie 2022, Botnari Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Botnari Ion, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni cu privire la decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Botnari Tatiana a invocat că prin hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Botnari Ion, s-a stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX, cu mama Botnari Tatiana și s-a încasat de la Botnari Ion pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX în mărime de 1 400 de lei lunar pentru fiecare, începând cu data de 07 octombrie 2020 și până la atingerea majoratului.

A menționat că după desfacerea căsătoriei, Botnari Ion nu-și onorează obligațiile părintești și nu participă la educația și întreținerea copiilor minori.

Astfel, potrivit încheierii privind stabilirea restanței la plata pensiei pentru întreținere, eliberată de către executorul judecătoresc Gavrilan Natalia din 25 mai 2022, Botnari Ion are o restanță la plata pensiei pentru întreținerea copiilor minori în sumă de 79 800,75 de lei.

Mai mult ca atât, pârâtul nu a manifestat dorința de a se vedea cu copiii minori. Botnari Tatiana a solicitat decăderea lui Botnari Ion din drepturile părintești față de copiii minori XXXXX, XXXXX și XXXXX și încasarea sumei de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Botnari Tatiana.

Prin decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Botnari Tatiana și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

În motivarea concluziei, instanța de apel a reținut că din prevederile art. 67 din Codul familiei, rezultă că decăderea din drepturile părintești este o sancțiune, care poate fi aplicată față de părinții, care din culpă gravă nu-și îndeplinesc obligațiile față de copii, inclusiv se eschivează de la plata pensiei de întreținere.

La fel, instanța de apel a menționat că în cererea de chemare în judecată, Botnari Tatiana, a indicat că Botnari Ion se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv și de la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, nu se interesează de soarta copiilor săi, nu participă la educația și întreținerea acestora.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că apelanta nu a prezentat probe, care să demonstreze că acțiunile lui Botnari Ion se încadrează în prevederile art. 67 din Codul familiei, care să justifice decăderea intimatului din drepturile părintești față de copiii minori, iar încheierea executorului judecătoresc nu constituie temei de decădere a tatălui din dreptul său de părinte, or, nu au fost administrate probe care să demonstreze că acesta se eschivează cu rea-credință de la executarea obligațiilor părintești.

Astfel, instanța de apel a menționat că, în situația în care Botnari Ion nu face abuz de drepturile sale părintești, nu a fost niciodată preîntâmpinat sau amendat contravențional, pedepsit penal pentru comportamentul său față de copii, sancțiunea decăderii nu este justificată.

La 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a menționat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu s-au luat în considerație toate circumstanțele cauzei, precum și faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material.

Recurenta a menționat că acțiunea înaintată cu privire la decăderea lui Botnari Ion din drepturile părintești este întemeiată prin faptul eschivării de la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, care la data de 23 februarie 2023 a constitui restanța în mărime de 117 600 de lei, fapt confirmat prin încheierea executorului judecătoresc Gavrilan Natalia

Botnari Tatiana a relevat că la materialele cauzei sunt anexate probe care demonstrează că intimatul se eschivează de la obligațiile părintești, or, lipsa interesului intimatului față de copii minori și comportamentul acestuia, pune în primejdie dezvoltarea morală a copiilor, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 05 august 2020, întocmit în privința lui Botnari Ion în temeiul art. 78¹ din Codul contravențional (violența în familie), motiv pentru care urmează să fie lipsit de drepturile părintești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 10 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Botnari Ion și Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni pentru notificare copia recursului declarat de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda, explicându-le dreptul de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 31 ianuarie 2023.

Decizia motivată din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată părților la 02 martie 2023 (f. d. 89).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 27 martie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Botnari Tatiana, reprezentată de avocata Crețu Nadejda împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi